

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร. 0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

เจ้าหน้าที่ธุรการ

(พนักงานราชการทั่วไป)

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

แนวข้อสอบมากกว่า 650 ข้อ

ปี 69

ความรู้ความสามารถทั่วไปและความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกสรร (การประเมินครั้งที่ 1 สอบข้อเขียน 100 คะแนน)

- ความรู้เกี่ยวกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547
- ความรู้เกี่ยวกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2564
- ความรู้เกี่ยวกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ความรู้เกี่ยวกับระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
- ความรู้เกี่ยวกับลักษณะงานของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
- ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562
- ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562
- ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร. 081-496-9907

LINE: @thebestcenter

299.-

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือสอบ

เจ้าหน้าที่ธุรการ

(พนักงานราชการทั่วไป)

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

ราคา 299 -.

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือสอบสำหรับตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ (พนักงานราชการทั่วไป)
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของ
สถาบันได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา
ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็น
หนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและ
มีส่วนร่วมในการจัดทำฉบับนี้ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำ
ขอน้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไข
ให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน
ฝ่ายวิชาการ
สถาบัน The Best Center
www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.)	1
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับลักษณะงานของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร	10
➤ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547	20
✦ แนวข้อสอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.2547	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2560	29
➤ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526	35
✦ แนวข้อสอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ.2564	63
➤ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560	105
✦ แนวข้อสอบระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2564	175
➤ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.2544	222
✦ แนวข้อสอบระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.2544	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2561	236
➤ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562	241
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562	267
➤ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562	273
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562	309
✦ แนวข้อสอบความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์	311
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับงานธุรการและงานสารบรรณ	327
➤ เทคนิคการสอบสัมภาษณ์	340

ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.)

ความเป็นมา

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาการโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545 ซึ่งกำหนดให้สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) เป็นส่วนราชการที่รวม 3 หน่วย ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (สจร.) สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี บางส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม และบางส่วนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชยนาวี สังกัดกระทรวงคมนาคม มาไว้ด้วยกัน

ปัจจุบัน "สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร" (สนข.) มีผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร เป็นหัวหน้าส่วนราชการ และทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (คจร.)

วิสัยทัศน์

องค์กรนำในการกำหนดทิศทางและขับเคลื่อนการพัฒนาระบบคมนาคมของประเทศ

พันธกิจ

- 1) เสนอแนะนโยบาย มาตรการ มาตรฐานและจัดทำแผนพัฒนาระบบคมนาคมและขับเคลื่อนให้เกิดผลในการปฏิบัติ
- 2) ศึกษา วิจัย และพัฒนางานคมนาคมด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- 3) ส่งเสริมความปลอดภัยและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระบบคมนาคม
- 4) พัฒนาและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้ด้านคมนาคม

ค่านิยมองค์กร

“ OTP to TOP ” : สร้างทีมงานที่ดี สร้างโอกาส สร้างความเป็นมืออาชีพ

T-Teamwork : สร้างทีมงานที่ดี เชื่อใจซึ่งกันและกัน ทำงานร่วมกันในทุกระดับ มีส่วนร่วมในการทำงาน และสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สร้างผลงานเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กร

O-Opportunity : สร้างโอกาสในการเรียนรู้ร่วมกัน และให้ความสำคัญกับการสื่อสารที่สร้างสรรค์

P-Professional : สร้างความเป็นมืออาชีพ หน้าที่ รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีมนุษยสัมพันธ์ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเชี่ยวชาญ

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด

หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

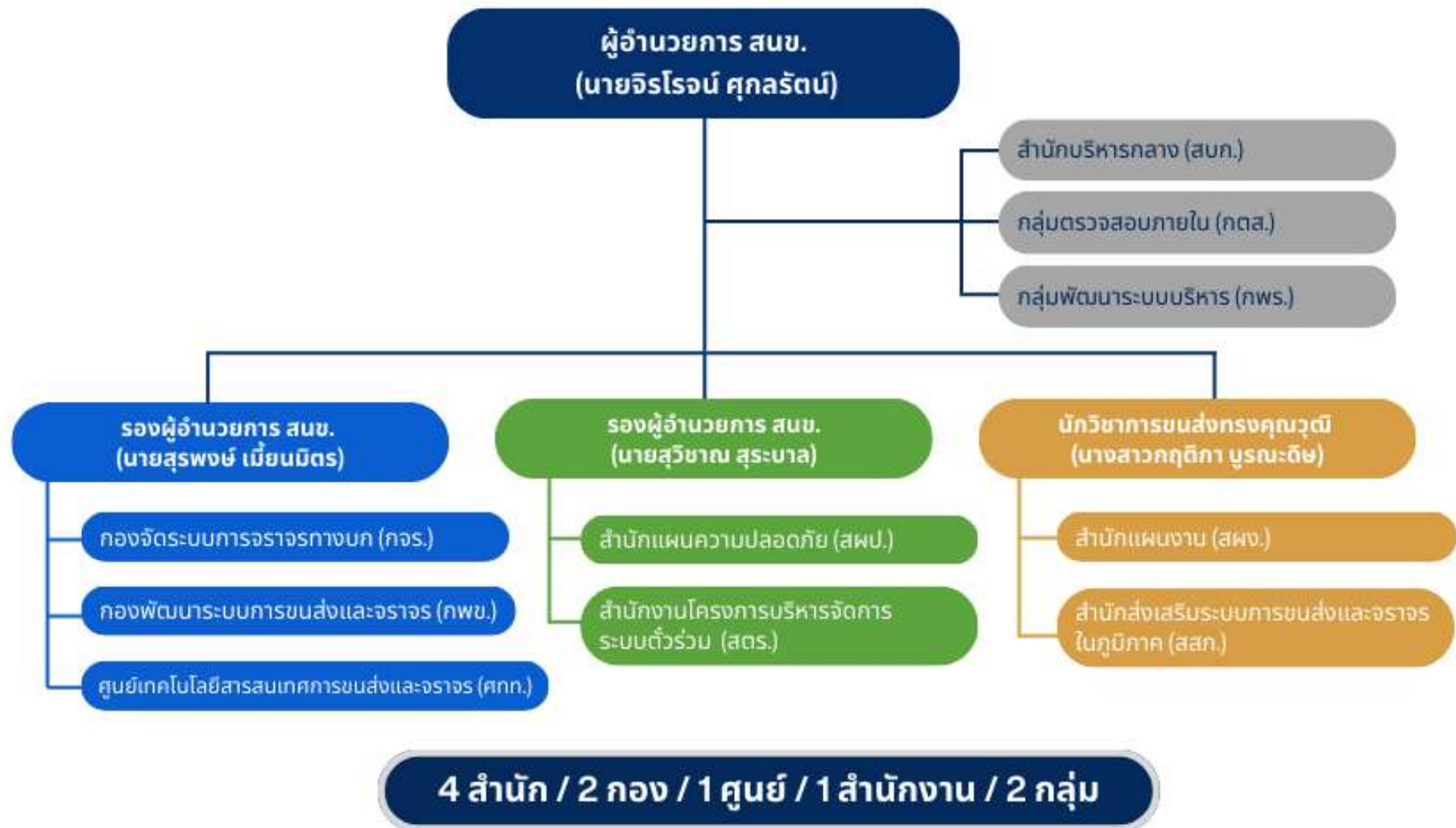

ภารกิจ

เกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนหลัก แผนแม่บท และยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการขนส่งและจราจร ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมในระบบการขนส่งของประเทศ

อำนาจหน้าที่

1. ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนหลัก แผนแม่บท แผนการลงทุนด้านการขนส่งและจราจรในระดับประเทศ รวมทั้งติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนดังกล่าว
2. ศึกษา เสนอแนะนโยบายและกำหนดมาตรการ มาตรฐานด้านการจัดระบบการจราจรทางบกให้สอดคล้องกับแผนหลักด้านการขนส่งและจราจร วิเคราะห์ที่ถ่วงถ่วงความเหมาะสมของแผนงาน และโครงการจัดระบบการจราจรทางบกเสนอต่อคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก รวมทั้งการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบกและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
3. ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำรายงานด้านการขนส่งและจราจร ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมในระบบการขนส่ง
4. ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยเพื่อจัดทำรายงานและแนวโน้มของการขนส่งและจราจร ทั้งในด้านเศรษฐกิจ ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม และจัดทำระบบข้อมูลและสารสนเทศของการขนส่งและจราจร รวมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีการจราจรและขนส่งอัจฉริยะ
5. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โครงสร้าง สนข.

สนข. แบ่งส่วนราชการออกเป็น 8 ส่วนราชการ ดังนี้

1. สำนักบริหารกลาง (สบก.)
2. กองจัดระบบการจราจรทางบก (กจร.)
3. กองพัฒนาระบบการขนส่งและจราจร (กพข.)
4. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศการขนส่งและจราจร (ศทท.)
5. สำนักงานโครงการบริหารจัดการระบบตัวร่วม (สตร.)
6. สำนักแผนความปลอดภัย (สพป.)
7. สำนักแผนงาน (สพง.)
8. สำนักส่งเสริมระบบการขนส่งและจราจรในภูมิภาค (สสภ.)

และ 2 กลุ่มงาน ดังนี้

1. กลุ่มตรวจสอบภายใน (กตส.)
2. กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพร.)

โดยแต่ละส่วนราชการและกลุ่มงานมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) สำนักบริหารกลาง (สบก.) อำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป และปฏิบัติงานสารบรรณของสำนักงาน
- ดำเนินการเกี่ยวข้องกับงานช่วยอำนวยความสะดวกและงานเลขานุการของสำนักงาน
- ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่ และยานพาหนะของสำนักงาน
- ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดระบบงานและบริหารงานทรัพยากรบุคคลของสำนักงาน
- ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมาย งานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่ง อาญา งานคดีปกครองและงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจของสำนักงาน รวมทั้งงานให้คำปรึกษาแนะนำทางกฎหมาย แก่หน่วยงานภายในสำนักงาน
- ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรม ผลการปฏิบัติงาน และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงาน ในหน้าที่ของสำนักงาน
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

---

2) กองจัดระบบการจราจรทางบก (กจร.) มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- ศึกษา สำรวจและวางแผนการจัดระบบการจราจรทางบก เสนอแนะนโยบายและกำหนดมาตรฐาน ที่เกี่ยวกับการจัดระบบการจราจร ตลอดจนมาตรการในการแก้ไขปัญหาการจราจรทางบกให้สอดคล้องกับ การพัฒนาเมืองและสิ่งแวดล้อม
- วิเคราะห์และกลั่นกรองความเหมาะสมและแผนงานและ โครงการที่เกี่ยวกับการจัดระบบการจราจร ด้านเทคนิค เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และผังเมืองของแผนงานและโครงการ
- วิเคราะห์เสนอแนะแนวทาง นโยบาย มาตรการ แผนงาน และ โครงการ ในการจัดระบบการจราจรทางบก ตลอดจนประสานงาน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน
- ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบกและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

3) กองพัฒนาระบบการขนส่งและจราจร (กพข.) มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอรูปแบบเทคโนโลยีด้านการขนส่งและจราจรที่เหมาะสมกับสถานการณ์
- ศึกษาและเสนอรูปแบบ แนวทางการพัฒนาแนวเส้นทาง ระบบโครงข่ายการขนส่งและจราจรเชื่อมต่อ ระหว่างภูมิภาคและแนวทางการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะเชื่อมต่อหลายรูปแบบ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และระหว่างภูมิภาค และรูปแบบการลงทุนให้เหมาะสม และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ และการขนส่งอย่างยั่งยืน
- ศึกษาและพัฒนาระบบการขนส่งและจราจร รวมถึงการจัดตั้งอำนวยความสะดวกรองรับการเดินทาง ต่างรูปแบบและต่างประเภทให้เชื่อมโยงกัน
- ศึกษาและเสนอแนะรูปแบบและแนวทางการพัฒนาการจัดตั้งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ และผู้สูงอายุในโครงสร้างพื้นฐานของระบบขนส่งมวลชนและระบบขนส่งสาธารณะ
- ประสานการปฏิบัติการเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรการที่กำหนด
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

4) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศการขนส่งและจราจร (ศทท.) มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- จัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงาน และแผนการพัฒนา ด้านเทคโนโลยีการจราจรและขนส่งอัจฉริยะ รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน
- จัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการขนส่งและจราจร รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศการขนส่ง และจราจรของสำนักงาน ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- พัฒนา และจัดทำมาตรฐานระบบแบบจำลองการขนส่งและจราจร และระบบการพัฒนาเทคโนโลยี การจราจรและขนส่งอัจฉริยะ
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

---

5) สำนักงานโครงการบริหารจัดการระบบตัวร่วม (สตร.) มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบตัวร่วม และโครงสร้างอัตราค่าโดยสารร่วม
- จัดทำรายละเอียดของแผนงานการกำหนดนโยบาย และมาตรฐานต่าง ๆ ของระบบตัวร่วม
- จัดทำกรอบการดำเนินงานและมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบตัวร่วมรวมทั้งรูปแบบในการเชื่อมต่อระหว่างระบบของผู้ประกอบการแต่ละราย
- จัดทำรายละเอียดในการกำหนดรูปแบบ กลไกการกำกับดูแล และแนวทางการบริหารจัดการระบบตัวร่วมให้เกิดการบริการที่มีประสิทธิภาพ
- ประสานและสนับสนุนการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การบริหารจัดการระบบตัวร่วมบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

6) สำนักแผนความปลอดภัย (สพป.) มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- จัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการด้านความปลอดภัยจากการขนส่งและจราจร
- ศึกษาและพัฒนาเพื่อเสนอแนะนโยบาย รวมทั้งมาตรการ และแผนงานด้านความปลอดภัยจากการขนส่งและจราจร
- จัดทำรายงาน และวิเคราะห์ข้อมูล และแนวโน้มสถานการณ์ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมในระบบการขนส่ง
- ศึกษาและพัฒนาเพื่อให้คำปรึกษา ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ด้านความปลอดภัยจากการขนส่งและจราจร
- ประสานงาน กำกับดูแล ติดตาม วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินการ ตลอดจนปรับเปลี่ยนแผนวิธีการดำเนินการให้เหมาะสมกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

7) สำนักแผนงาน (สพง.) มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนหลัก แผนแม่บทด้านการขนส่งและจราจร แผนยุทธศาสตร์กระทรวง และแผนปฏิบัติการด้านการขนส่งและจราจร รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน
- ศึกษาและเสนอแนะนโยบาย แผนงาน และมาตรการด้านการขนส่งและจราจร
- จัดทำ ประสานงาน และติดตามการดำเนินการตามแผนระบบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ เพื่อพัฒนาระบบการขนส่ง
- ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการลงทุนของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง
- ศึกษาและเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้าง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวง
- ศึกษา วิเคราะห์ ติดตามและประเมินผลกระทบจากนโยบาย สนธิสัญญา และข้อตกลงระหว่างประเทศ ที่มีต่อการขนส่งและการจราจร เพื่อเสนอแนะนโยบายและแผนในการเข้าร่วมเจรจาทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี

— ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

8) สำนักส่งเสริมระบบการขนส่งและจราจรในภูมิภาค (สสภ.) มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนแม่บทด้านการขนส่งและจราจรในภูมิภาคให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนหลักด้านการขนส่งและจราจร รวมทั้งติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน
  - ศึกษาและวิเคราะห์แผนงานและโครงการด้านการขนส่งและจราจรในภูมิภาค
  - เสนอแนะแนวทางและมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการขนส่งและจราจรในเชิงบูรณาการในภูมิภาค
  - ประสานและสนับสนุนด้านวิชาการและการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก จังหวัด และส่งเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภูมิภาค
  - ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
- กลุ่มตรวจสอบภายใน (กตส.)** มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
- ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และบัญชีของสำนักงาน
  - ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
- กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพร.)** มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
- เสนอแนะให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการภายในสำนักงาน
  - ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการภายในสำนักงาน
  - ประสานงานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการร่วมกับหน่วยงานกลางต่าง ๆ และหน่วยงานในสังกัดสำนักงาน
  - ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

แผนปฏิบัติการ สนข.

ประจำปีงบประมาณ 2569

วิสัยทัศน์

“องค์กรนำในการกำหนดทิศทางและขับเคลื่อนการพัฒนาระบบคมนาคมของประเทศ”

ค่านิยม

O TEAMWORK
สร้างทีมงานที่ดี
T TO **O** OPPORTUNITY
สร้างโอกาส
P PROFESSIONAL
สร้างความเป็นมืออาชีพ

4

แนวทาง การพัฒนา

69

โครงการ/ กิจกรรม

274.183 ล.

1

พัฒนานโยบายและแผนงานคมนาคม เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์

1. มุ่งเน้นจัดทำนโยบายและแผนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบคมนาคม (TRANSPORT EFFICIENCY)
2. มุ่งเน้นจัดทำนโยบายและแผนเพื่อยกระดับการเข้าถึงระบบคมนาคมของประชาชนทุกกลุ่มอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม (INCLUSIVE TRANSPORT)
3. มุ่งเน้นจัดทำนโยบายและแผนเพื่อพัฒนาระบบคมนาคมที่ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (GREEN AND SAFE TRANSPORT)

13

โครงการ/ กิจกรรม

ตัวอย่างโครงการ

- LANDBRIDGE 2
- เพิ่มสัดส่วนการเดินทางขนส่งสาธารณะ
- พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกระบบขนส่งสาธารณะสำหรับคนทุกคน
- แผนบริหารจัดการภัยพิบัติ
- BASELINE DATA สถิติยานพาหนะ

2

ขับเคลื่อนนโยบายและแผนคมนาคม สู่การปฏิบัติ

กลยุทธ์

4. ขับเคลื่อนนโยบายและแผนของ สนข. ให้เป็นแผนระดับที่ 3
5. ขับเคลื่อนผลการศึกษา/คู่มือและฐานข้อมูลด้านคมนาคมขนส่งและจราจรไปใช้ประโยชน์
6. ขับเคลื่อนนโยบายและแผนคมนาคมด้วยการบูรณาการการพัฒนาเชิงพื้นที่
7. ขับเคลื่อนตัวชี้วัดภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติของ สนข.
8. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานนโยบายและแผนด้านคมนาคม

36

โครงการ/ กิจกรรม

ตัวอย่างโครงการ

- แผนบูรณาการคมนาคมเชื่อมโยงภูมิภาค
- BIG DATA ANALYTICS
- บูรณาการการจัดการจราจร ทกม. และเมืองท่องเที่ยว
- ขับเคลื่อนการพัฒนาแบบโลจิสติกส์ของประเทศ
- ติดตามแผน UD แผน EV แผน FEEDER

3

ผลักดันการบริหารงานบุคคลและพัฒนา บุคลากรของ สนข. อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์

9. พัฒนาการบริหารงานบุคคลของ สนข. ให้มีมาตรฐาน
10. พัฒนากฎระเบียบและการจัดการองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของบุคลากร สนข. ให้มีสมรรถนะตามเกณฑ์ที่กำหนด

5

โครงการ/ กิจกรรม

ตัวอย่างโครงการ

- แผน CAREER PATH
- แผน KM ปี 69
- แผนเสริมสร้างวินัย ปี 69

4

พัฒนาศักยภาพองค์กรให้ทันสมัย

กลยุทธ์

11. พัฒนาและเผยแพร่ฐานข้อมูลสารสนเทศด้านคมนาคมของ สนข. ให้ทันสมัยมีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับ
12. พัฒนาศักยภาพองค์กรให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง
13. เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร ความผูกพัน และความผูกพันให้กับบุคลากร สนข.

15

โครงการ/ กิจกรรม

ตัวอย่างโครงการ

- ระบบฐานข้อมูลการขนส่งและจราจร
- ระบบ NAMTANG
- ขับเคลื่อน สนข. เป็นองค์กรดิจิทัล ยกระดับ ITA
- แผนความผูกพันและความผูกพัน ปี 69

แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับลักษณะงานของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

- หน่วยงานใดมีหน้าที่หลักในการเสนอแนะนโยบายและวางแผนระบบการขนส่งและจราจรของประเทศ
  - กรมการขนส่งทางบก
  - สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
  - กรมทางหลวง
  - การรถไฟแห่งประเทศไทยเฉลย ข. สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
สนข. มีบทบาทสำคัญในด้านนโยบายและการวางแผนระบบคมนาคมขนส่งและจราจร โดยทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์ และเสนอแนะแนวทางแก่กระทรวงคมนาคมและรัฐบาล ส่วนหน่วยงานอื่นมักมีหน้าที่ด้านการปฏิบัติหรือให้บริการโดยตรง
- ลักษณะงานของ สนข. สอดคล้องกับข้อใดมากที่สุด
  - ให้บริการต่อทะเบียนรถยนต์
  - ก่อสร้างและบำรุงรักษาทางหลวง
  - ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนด้านการขนส่งและจราจร
  - ตรวจสอบสภาพรถโดยสารสาธารณะเฉลย ค. ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนด้านการขนส่งและจราจร
สนข. เป็นหน่วยงานด้านนโยบายและแผน ไม่ใช่หน่วยงานปฏิบัติที่ให้บริการประชาชนโดยตรง จึงเน้นการศึกษา วิเคราะห์ปัญหา จัดทำยุทธศาสตร์ และกำหนดแนวทางพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง
- สนข. อยู่ในสังกัดกระทรวงใด
  - กระทรวงมหาดไทย
  - กระทรวงคมนาคม
  - กระทรวงการคลัง
  - กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเฉลย ข. กระทรวงคมนาคม
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงคมนาคม มีหน้าที่สนับสนุนการกำหนดนโยบายและแผนด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ
- หากรัฐบาลต้องการศึกษาแนวทางพัฒนาระบบรถไฟเพื่อแก้ปัญหาการจราจรในเขตเมือง หน่วยงานใดมีบทบาทด้านการศึกษานโยบายและแผนมากที่สุด
  - สนข.
  - กรมการปกครอง
  - กรมบัญชีกลาง
  - กรมพัฒนาธุรกิจการค้าเฉลย ก. สนข. การวางแผนพัฒนาระบบขนส่งมวลชน เช่น รถไฟฟ้า เป็นงานที่ต้องวิเคราะห์ความต้องการเดินทางปริมาณผู้โดยสาร การเชื่อมต่อนะบบขนส่ง และผลกระทบในอนาคต จึงเกี่ยวข้องโดยตรงกับภารกิจด้านนโยบายและแผนของ สนข.

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด

หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

5. ข้อใด “ไม่ใช่” ลักษณะงานหลักของ สนข.

ก. จัดทำแผนพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง

ข. ศึกษาปัญหาการจราจร

ค. วิเคราะห์ข้อมูลด้านการเดินทางและการขนส่ง

ง. รับต่ออายุใบอนุญาตขับรถให้ประชาชน

เฉลย ง. รับต่ออายุใบอนุญาตขับรถให้ประชาชน

การรับต่ออายุใบอนุญาตขับรถและการดำเนินการทางทะเบียนราษฎร/ยานพาหนะ เป็นบทบาทเชิงปฏิบัติการและให้บริการประชาชนโดยตรง ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของกรมการขนส่งทางบก

ขณะที่ข้อ ก , ข และ ค (การจัดทำแผนพัฒนา , การศึกษาปัญหาการจราจรและการวิเคราะห์ข้อมูลการเดินทาง) สอดคล้องกับการกิจหลักของ สนข. ในฐานะหน่วยงานวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และวิชาการด้านคมนาคมขนส่งของประเทศ

6. การจัดทำแผนแม่บทด้านการขนส่งของประเทศมีวัตถุประสงค์สำคัญอย่างไร

ก. เพื่อเพิ่มจำนวนรถยนต์ส่วนบุคคล

ข. เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาระบบคมนาคมอย่างเป็นระบบ

ค. เพื่อจัดเก็บภาษีรถยนต์

ง. เพื่อออกใบอนุญาตประกอบการขนส่ง

เฉลย ข. เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาระบบคมนาคมอย่างเป็นระบบ

การจัดทำแผนแม่บทด้านการขนส่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดกรอบ ทิศทางและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบคมนาคมขนส่งในภาพรวมของประเทศ เพื่อให้การลงทุนมีความคุ้มค่า เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ลดต้นทุนทางโลจิสติกส์ และรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว

7. เหตุใด สนข. จึงต้องรวบรวมข้อมูลด้านการขนส่งและจราจร

ก. เพื่อใช้ประกอบการวางแผนและตัดสินใจเชิงนโยบาย

ข. เพื่อใช้ในการออกใบขับขี่

ค. เพื่อใช้เก็บค่าปรับจราจร

ง. เพื่อกำหนดราคาน้ำมัน

เฉลย ก. เพื่อใช้ประกอบการวางแผนและตัดสินใจเชิงนโยบาย

ข้อมูลด้านการขนส่งและจราจร (เช่น ปริมาณจราจร พฤติกรรมการเดินทาง ต้นทุนโลจิสติกส์ และสถิติอุบัติเหตุ) เป็นหัวใจสำคัญที่ สนข. ใช้ในการวิเคราะห์และจำลองแบบจำลองการเดินทาง เพื่อให้ผู้กำหนดนโยบายและรัฐบาลสามารถวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน กำหนดงบประมาณ และตัดสินใจลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ได้อย่างแม่นยำและคุ้มค่าที่สุด

8. ข้อใดแสดงถึงบทบาทของ สนข. ในลักษณะ “การบูรณาการระบบคมนาคม” มากที่สุด

ก. พิจารณาเฉพาะการขนส่งทางถนน

ข. เชื่อมโยงการขนส่งทางถนน ราง น้ำ และอากาศเข้าด้วยกัน

ค. เพิ่มจำนวนรถยนต์ส่วนบุคคล

ง. ดูแลเฉพาะระบบรถโดยสารประจำทาง

เฉลย ข. เชื่อมโยงการขนส่งทางถนน ราง น้ำ และอากาศเข้าด้วยกัน

คำว่า "การบูรณาการ" (Integration) ในระบบคมนาคม หมายถึง การเชื่อมโยงโครงข่ายการขนส่งรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทางถนน รถไฟ/รถไฟฟ้า เรือ และเครื่องบิน ให้ทำงานร่วมกันได้อย่างสอดคล้อง ไร้รอยต่อ เพื่อให้ประชาชนและสินค้าเคลื่อนย้ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สดวกรวดเร็ว และต้นทุนต่ำที่สุด

9. หาก สนข. ศึกษาจำนวนประชาชนที่เดินทางระหว่างกรุงเทพฯ กับจังหวัดปริมณฑล ข้อมูลดังกล่าวมีประโยชน์สำคัญในด้านใด

ก. การกำหนดนโยบายและวางแผนระบบขนส่ง

ข. การออกใบอนุญาตขับขี่

ค. การตรวจสภาพรถ

ง. การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

เฉลย ก. การกำหนดนโยบายและวางแผนระบบขนส่ง

ข้อมูลปริมาณการเดินทางข้ามพื้นที่ระหว่างกรุงเทพฯ และปริมณฑล ช่วยให้ สนข. เห็นรูปแบบความต้องการเดินทางจริง ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการกำหนดนโยบายและการวางแผนโครงข่ายขนส่ง เช่น การขยายเส้นทางรถไฟฟ้า การจัดทำระบบรถเมล์เชื่อมต่อหรือการวางผังจุดราง-ราง/จุดเปลี่ยนถ่ายการเดินทาง เพื่อลดปัญหาจราจรติดขัดในภาพรวม

10. ข้อใดเป็นแนวคิดสำคัญในการวางแผนการขนส่งสมัยใหม่

ก. พัฒนาการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคลเพียงอย่างเดียว

ข. ส่งเสริมระบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และยั่งยืน

ค. ยกเลิกระบบขนส่งสาธารณะ

ง. ให้ทุกหน่วยงานดำเนินโครงการโดยไม่ต้องประสานกัน

เฉลย ข. ส่งเสริมระบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และยั่งยืน

แนวคิดการวางแผนการขนส่งสมัยใหม่ (Sustainable Transport Planning) มุ่งเน้นการพัฒนาระบบคมนาคมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยคาร์บอน ยกระดับความปลอดภัย และลดความเหลื่อมล้ำในการเดินทาง โดยเน้นส่งเสริมระบบขนส่งสาธารณะและการเดินทางเชื่อมโยงหลายรูปแบบ (Multimodal Transport) เพื่อความยั่งยืนในระยะยาว

11. การทำงานของ สนข. จำเป็นต้องประสานกับหลายหน่วยงานเพราะเหตุใด

ก. ระบบขนส่งเกี่ยวข้องกับหลายรูปแบบและหลายหน่วยงาน

ข. สนข. ไม่มีบุคลากรของตนเอง

ค. สนข. ไม่มีอำนาจจัดทำแผน

ง. สนข. ทำหน้าที่เฉพาะด้านการเงิน

เฉลย ก. ระบบขนส่งเกี่ยวข้องกับหลายรูปแบบและหลายหน่วยงาน

ระบบคมนาคมขนส่งของประเทศไทยมีความสลับซับซ้อนและครอบคลุมทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ ซึ่งมีหน่วยงานระดับปฏิบัติการแยกกันดูแลเป็นการเฉพาะ (เช่น กรมทางหลวง กรมการขนส่งทางบก การรถไฟแห่งประเทศไทย กรมเจ้าท่า และสำนักงานการบินพลเรือนฯ)

ในฐานะ "หน่วยงานกลางด้านการวางแผนและนโยบาย" สนข. จึงต้องประสานงานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูล บูรณาการแผนงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และป้องกันไม่ให้เกิดโครงการที่ซ้ำซ้อนกัน

12. หน้าที่ใดสะท้อนลักษณะงาน “เชิงวิชาการ” ของ สนข. มากที่สุด

ก. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการคมนาคม

ข. จำหน่ายบัตรโดยสารรถไฟ

ค. ซ่อมแซมรถโดยสาร

ง. ตรวจจับผู้ฝ่าฝืนกฎจราจร

เฉลย ก. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการคมนาคม

งาน "เชิงวิชาการ" ของ สนข. คือ การใช้หลักวิชาการด้านวิศวกรรมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และสิ่งแวดล้อม มารวบรวมข้อมูล จำลองแบบการเดินทาง และวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ ทั้งด้านความคุ้มค่าทาง เศรษฐศาสตร์ (EIRR) ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) และความเหมาะสมทางวิศวกรรม เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายของรัฐบาล

13. หากจะจัดทำโครงการรถไฟสายใหม่ สิ่งใดเป็นข้อมูลสำคัญที่ควรนำมาวิเคราะห์

ก. จำนวนประชากรและความต้องการเดินทาง

ข. สีของรถไฟ

ค. จำนวนร้านอาหารในสถานี

ง. ยี่ห้อรถยนต์ที่ประชาชนนิยมใช้

เฉลย ก. จำนวนประชากรและความต้องการเดินทาง

ในการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) และการวางแผนจัดทำโครงการรถไฟสายใหม่ ข้อมูล จำนวนประชากรและการคาดการณ์ความต้องการเดินทางถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุด เพื่อนำมาคำนวณคาดการณ์จำนวนผู้โดยสาร ความคุ้มค่าในการลงทุน (EIRR/FIRR) การกำหนดแนวเส้นทาง ตำแหน่งสถานี รวมถึงความถี่และขนาดของขบวนรถให้เหมาะสมและคุ้มค่าที่สุด

14. การศึกษาปัญหาการติดขัดในเขตกรุงเทพมหานครของ สนข. ควรพิจารณาปัจจัยใดมากที่สุด

ก. ปริมาณการเดินทางและประสิทธิภาพของระบบขนส่ง

ข. สีของรถยนต์

ค. ยี่ห้อโทรศัพท์ของผู้เดินทาง

ง. จำนวนร้านค้าออนไลน์

เฉลย ก. ปริมาณการเดินทางและประสิทธิภาพของระบบขนส่ง

การศึกษาและแก้ไขปัญหาคือการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญในเขตเมืองหลวง ต้องพิจารณาจากปัจจัยหลัก 2 ส่วน คือ อุปสงค์ (Demand) ซึ่งก็คือ ปริมาณการเดินทางช่วงเวลาเร่งด่วนและจุดต้นทาง-ปลายทาง และ อุปทาน (Supply) ซึ่งได้แก่ ความจุของถนน สภาพโครงข่าย และประสิทธิภาพของระบบขนส่งสาธารณะ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาจุดคอขวดและวางแนวทางแก้ไขอย่างตรงจุด

ส่วนตัวเลือกอื่น (ข , ค , ง) เป็นปัจจัยแวดล้อมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ทางวิศวกรรมจราจร และนโยบายคมนาคมขนส่ง

15. ข้อใดกล่าวถึงความแตกต่างระหว่าง สนข. กับกรมทางหลวงได้ถูกต้องที่สุด

ก. สนข. เน้นนโยบายและแผน ส่วนกรมทางหลวงเน้นพัฒนาและดูแลทางหลวง

ข. ทั้งสองหน่วยงานมีหน้าที่เหมือนกันทั้งหมด

ค. สนข. มีหน้าที่สร้างถนนทุกสาย

ง. กรมทางหลวงทำหน้าที่ออกใบอนุญาตขับรถ

เฉลย ก. สนข. เน้นนโยบายและแผน ส่วนกรมทางหลวงเน้นพัฒนาและดูแลทางหลวง

สนข. (สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร) มีบทบาทเป็น "หน่วยงานวางแผนและยุทธศาสตร์" ทำหน้าที่เสนอแนะนโยบาย จัดทำแผนแม่บทและบูรณาการภาพรวมของระบบคมนาคมขนส่งทุกรูปแบบ (ถนน ราง น้ำ อากาศ) ส่วนกรมทางหลวง มีบทบาทเป็น "หน่วยงานปฏิบัติการ" ทำหน้าที่ก่อสร้าง บำรุงรักษา และบริหารจัดการโครงข่ายทางหลวงแผ่นดินโดยตรง

16. ข้อใดเป็นผลลัพธ์สำคัญจากการทำงานของ สนข.

ก. นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการขนส่ง

ข. ใบอนุญาตขับรถ

ค. ใบเสร็จค่าปรับจราจร

ง. ทะเบียนรถยนต์

เฉลย ก. นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการขนส่ง

ผลผลิตและผลลัพธ์หลัก จากการดำเนินงานของ สนข. ในฐานะหน่วยงานวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ระดับประเทศ คือ เอกสารนโยบาย แผนแม่บท ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง และผลการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการต่าง ๆ เพื่อให้รัฐบาลและหน่วยงานปฏิบัติการนำไปใช้เป็นทิศทางในการพัฒนาประเทศ

17. หากรัฐบาลต้องการลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลในเมือง สนข. ควรเสนอแนวทางใด

ก. ส่งเสริมระบบขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ

ข. ยกเลิกระบบรถไฟฟ้า

ค. เพิ่มจำนวนรถยนต์ส่วนบุคคล

ง. ลดจำนวนรถโดยสารสาธารณะ

เฉลย ก. ส่งเสริมระบบขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ

การลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลในเขตเมืองตามหลักการวางแผนการขนส่งอย่างยั่งยืน (Sustainable Transport Planning) จำเป็นต้องใช้มาตรการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเปลี่ยนพฤติกรรมการเดินทาง โดยการพัฒนาขนส่งสาธารณะให้มีความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย ราคาเข้าถึงได้และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ประชาชนเต็มใจปรับเปลี่ยนจากการใช้รถส่วนตัวมาใช้ระบบขนส่งสาธารณะแทน

18. การประเมินผลแผนด้านการคมนาคมมีความสำคัญอย่างไร

ก. เพื่อทราบว่าแผนหรือมาตรการบรรลุเป้าหมายหรือไม่

ข. เพื่อเพิ่มจำนวนเอกสารราชการ

ค. เพื่อใช้ในการออกใบขับขี่

ง. เพื่อกำหนดค่าปรับจราจร

เฉลย ก. เพื่อทราบว่าแผนหรือมาตรการบรรลุเป้าหมายหรือไม่

การประเมินผลแผน (Plan Evaluation) เป็นขั้นตอนสำคัญในวงจรการบริหารงานและการวางแผน ยุทธศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตาม ตรวจสอบ และวัดผลสำเร็จของแผนงานหรือมาตรการที่นำไปปฏิบัติว่า บรรลุตัวชี้วัด (KPIs) และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ รวมถึงช่วยให้ทราบปัญหา อุปสรรคและผลกระทบ เพื่อนำข้อมูลกลับมาปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาการวางแผนในอนาคตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

19. บุคลากรที่ปฏิบัติงานใน สนข. ควรมีทักษะใดเป็นสำคัญ

ก. การวิเคราะห์ข้อมูลและวางแผนเชิงนโยบาย

ข. การซ่อมเครื่องยนต์เพียงอย่างเดียว

ค. การขายรถยนต์

ง. การออกแบบเสื้อผ้า

เฉลย ก. การวิเคราะห์ข้อมูลและวางแผนเชิงนโยบาย

เนื่องจาก สนข. เป็นหน่วยงานระดับยุทธศาสตร์ที่ทำหน้าที่วางแผนแม่บท เสนอนโยบาย และศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการคมนาคมขนส่ง บุคลากรใน สนข. (เช่น นักวิเคราะห์นโยบายและแผน , วิศวกรขนส่ง , นักวิชาการขนส่ง) จึงจำเป็นต้องมีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล การคิดเชิงยุทธศาสตร์ การวางแผนเชิงนโยบาย และการประเมินความคุ้มค่าของโครงการ เป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางระบบคมนาคมของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

20. ข้อใดสรุปลักษณะงานของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรได้ครอบคลุมที่สุด
- ก. เป็นหน่วยงานให้บริการด้านทะเบียนรถแก่ประชาชน
  - ข. เป็นหน่วยงานก่อสร้างถนนและสะพานโดยตรง
  - ค. เป็นหน่วยงานด้านนโยบายที่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน และบูรณาการระบบขนส่งและจราจร
  - ง. เป็นหน่วยงานตรวจจับและลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมายจราจร

เฉลย ค. เป็นหน่วยงานด้านนโยบายที่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน และบูรณาการระบบขนส่งและจราจร

ข้อ ค. ครอบคลุมภารกิจหลักทั้งหมดของ สนข. ในฐานะ "Think Tank" หรือหน่วยงานสมองกลของกระทรวงคมนาคม ซึ่งมีหน้าที่ตั้งแต่การศึกษาวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงวิชาการ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์/แผนแม่บท ไปจนถึงการบูรณาการเชื่อมโยงระบบการขนส่งทุกรูปแบบ (ถนน รัง น้ำ อากาศ) ให้เป็นระบบเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ

21. หากเกิดปัญหาการจราจรติดขัดอย่างรุนแรงในเขตเมืองใหญ่ และมีข้อเสนอทั้งการสร้างถนนเพิ่ม การพัฒนารถไฟฟ้า และการจัดระบบรถโดยสารใหม่ บทบาทของ สนข. ควรเป็นข้อใดมากที่สุด

- ก. เลือกก่อสร้างถนนเพิ่มทันที
- ข. ศึกษาเปรียบเทียบทางเลือกและเสนอแผนนโยบายที่เหมาะสม
- ค. ออกใบอนุญาตเดินรถให้ผู้ประกอบการ
- ง. เข้าควบคุมการจราจรในพื้นที่โดยตรง

เฉลย ข. ศึกษาเปรียบเทียบทางเลือกและเสนอแผนนโยบายที่เหมาะสม

เมื่อเกิดปัญหาการจราจรติดขัดอย่างรุนแรงและมีหลายทางเลือกในการแก้ไข บทบาทหลักของ สนข. ในฐานะ "หน่วยงานวิเคราะห์นโยบายและวางแผน" คือ การนำทางเลือกต่าง ๆ (การสร้างถนน , รถไฟฟ้า , รถโดยสารประจำทาง) มาศึกษา วิเคราะห์และประเมินเปรียบเทียบความคุ้มค่า ทั้งในมิติเศรษฐศาสตร์ วิศวกรรม ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และความต้องการเดินทางของประชาชน เพื่อสรุปเป็นข้อเสนอแนะนโยบายและแผนแม่บทที่เหมาะสม ไร้รอยต่อและยั่งยืนที่สุดให้แก่รัฐบาลใช้ในการตัดสินใจ

22. ข้อใดสะท้อนหลัก “การวางแผนระบบขนส่งแบบบูรณาการ” ได้ชัดเจนที่สุด

- ก. วางแผนรถไฟโดยไม่พิจารณาถนน
- ข. พัฒนาท่าอากาศยานโดยไม่พิจารณาการเดินทางเข้าออก
- ค. เชื่อมโยงรถไฟฟ้า รถโดยสาร ทางเท้า และจุดเปลี่ยนถ่ายการเดินทาง
- ง. เพิ่มจำนวนรถยนต์ส่วนบุคคลเพื่อให้ประชาชนเดินทางสะดวกขึ้น

เฉลย ค. เชื่อมโยงรถไฟฟ้า รถโดยสาร ทางเท้า และจุดเปลี่ยนถ่ายการเดินทาง

"การวางแผนระบบขนส่งแบบบูรณาการ" (Integrated Transport Planning) คือ แนวคิดหลักที่ สนข. ใช้ในการพัฒนาระบบคมนาคม โดยเน้นการเชื่อมต่อการเดินทางหลายรูปแบบเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ทั้งรถไฟ/รถไฟฟ้า รถโดยสารประจำทาง การเดินทางเท้า ตลอดจนการสร้างสถานีหรือจุดเปลี่ยนถ่ายการเดินทาง เพื่อให้ผู้โดยสารสามารถเดินทางจากต้นทางไปยังปลายทางได้สะดวก รวดเร็ว ไร้รอยต่อ และปลอดภัยที่สุด

23. หาก สนข. ต้องพิจารณาความเหมาะสมของโครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูง ข้อมูลใด “ไม่ควร” เป็นข้อมูลหลักในการตัดสินใจเงินโยบายนโยบาย

ก. ปริมาณผู้โดยสารที่คาดการณ์ในอนาคต	ข. ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจและสังคม
ค. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน	ง. ความนิยมของสื่อมวลชนในกลุ่มผู้โดยสาร

เฉลย ง. ความนิยมของสื่อมวลชนในกลุ่มผู้โดยสาร

การศึกษาความเป็นไปได้และการตัดสินใจเงินโยบายนโยบายเพื่อลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ เช่น รถไฟฟ้าความเร็วสูง จะต้องพิจารณาปัจจัยหลัก 3 ด้าน (3 Pillars) ได้แก่

1. ด้านอุปสงค์และการวิศวกรรม : ปริมาณผู้โดยสารคาดการณ์ (Demand Forecast) และแนวเส้นทาง (ข้อ ก.)
2. ด้านเศรษฐศาสตร์ : อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ (EIRR) ความคุ้มค่าในการลงทุน และผลประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ (ข้อ ข.)
3. ด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม : รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) การเวนคืนที่ดิน และความพึงพอใจ/ผลกระทบต่อชุมชนในพื้นที่ (ข้อ ค.)

ส่วน สื่อของตัวรถ (ข้อ ง.) เป็นเพียงรายละเอียดด้านการออกแบบสวยงามและอัตลักษณ์ตัวผลิตภัณฑ์ ไม่ใช่ข้อมูลหลักทางวิชาการที่นำมาใช้ตัดสินใจว่าโครงการมีความคุ้มค่าที่จะลงทุนด้วยงบประมาณแผ่นดินหรือไม่

24. ข้อใดเป็นความแตกต่างสำคัญระหว่าง “การกำหนดนโยบาย” กับ “การดำเนินงาน” ด้านการขนส่ง

ก. การกำหนดนโยบายเน้นทิศทางและเป้าหมาย ส่วนการดำเนินงานเน้นการนำแผนไปปฏิบัติ
ข. การกำหนดนโยบายและการดำเนินงานเป็นสิ่งเดียวกัน
ค. การกำหนดนโยบายเน้นการซ่อมบำรุง ส่วนการดำเนินงานเน้นการวิเคราะห์
ง. การกำหนดนโยบายเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการเอกชนเท่านั้น

เฉลย ก. การกำหนดนโยบายเน้นทิศทางและเป้าหมาย ส่วนการดำเนินงานเน้นการนำแผนไปปฏิบัติ

ความแตกต่างระหว่างสองมิตินี้ในระบบคมนาคมขนส่งแบ่งออกอย่างชัดเจน

- การกำหนดนโยบาย (Policy & Planning) คือ การวางทิศทาง ภาพรวม ยุทธศาสตร์ และเป้าหมายระยะยาวของประเทศ (เช่น การตัดสินใจว่าจะพัฒนารถไฟฟ้าทางคู่หรือรถไฟฟ้าสายไหน) ซึ่งเป็นบทบาทหลักของหน่วยงานอย่าง สนข.
- การดำเนินงาน (Operation & Execution) คือ การนำนโยบายและแผนงานนั้นไปลงมือปฏิบัติจริง ทั้งการก่อสร้าง ให้บริการ บำรุงรักษา และกำกับดูแลตามกฎหมาย ซึ่งเป็นบทบาทของหน่วยงานปฏิบัติการ (เช่น กรมทางหลวง , กรมการขนส่งทางบก , การรถไฟฯ)

25. หากแผนการขนส่งฉบับหนึ่งมีเป้าหมายลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล แต่หลังดำเนินงาน 5 ปีพบว่าการใช้รถยนต์กลับเพิ่มขึ้น สิ่งที่ สนข. ควรทำมากที่สุดคือข้อใด

ก. ยกเลิกการประเมินผล

ข. วิเคราะห์สาเหตุและปรับปรุงนโยบายหรือมาตรการ

ค. เพิ่มจำนวนที่จอดรถในทุกพื้นที่ทันที

ง. ยกเลิกระบบขนส่งสาธารณะ

เฉลย ข. วิเคราะห์สาเหตุและปรับปรุงนโยบายหรือมาตรการ

เมื่อเกิดช่องว่างระหว่างเป้าหมายที่ตั้งไว้กับผลลัพธ์จริงที่เกิดขึ้น กระบวนการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์และการวางแผนที่ดีจะต้องใช้กระบวนการป้อนกลับ (Feedback Loop) โดยการทบทวนและวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริง เช่น ระบบขนส่งสาธารณะยังไม่ครอบคลุม ค่าโดยสารแพงเกินไป หรือการเชื่อมต่อไม่สะดวก เพื่อนำข้อมูลนั้นมาปรับปรุงแก้ไขนโยบายและมาตรการให้ตอบโจทย์พฤติกรรมการเดินทางของประชาชน และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างแท้จริง

26. เหตุใดการพยากรณ์ความต้องการเดินทางในอนาคตจึงสำคัญต่อการทำงานของ สนข.

ก. เพื่อกำหนดสิทธิดโดยสาร

ข. เพื่อคาดการณ์ปริมาณการเดินทางและวางแผนโครงสร้างพื้นฐานให้เพียงพอ

ค. เพื่อออกไปสำรวจ

ง. เพื่อเพิ่มจำนวนใบอนุญาตขับรถ

เฉลย ข. เพื่อคาดการณ์ปริมาณการเดินทางและวางแผนโครงสร้างพื้นฐานให้เพียงพอ

การพยากรณ์ความต้องการเดินทาง เป็นเครื่องมือทางวิชาการที่สำคัญอย่างยิ่งของ สนข. ในการคาดการณ์ปริมาณการเดินทางของประชาชนและสินค้าในอีก 10–30 ปีข้างหน้า เพื่อนำข้อมูลไปใช้วางแผนขนาดและรองรับการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน (เช่น จำนวนเลนถนน ความจุของขบวนรถไฟฟ้า หรือขนาดของสถานี) ให้เพียงพอเหมาะสม ไม่สร้างน้อยเกินไปจนเกิดปัญหาการจราจรแออัด หรือสร้างมากเกินไปจนสูญเสียงบประมาณโดยไม่จำเป็น

27. หากมีโครงการทางด่วนสายใหม่ที่สามารถลดเวลาเดินทางได้ แต่กระทบชุมชนจำนวนมาก

แนวทางใดเหมาะสมกับบทบาทเชิงนโยบายของ สนข. มากที่สุด

ก. พิจารณาเฉพาะเวลาเดินทางที่ลดลง

ข. พิจารณาเฉพาะต้นทุนก่อสร้าง

ค. ประเมินทั้งผลประโยชน์ ต้นทุน และผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

ง. ยกเลิกโครงการโดยไม่ต้องศึกษา

เฉลย ค. ประเมินทั้งผลประโยชน์ ต้นทุน และผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

ในฐานะหน่วยงานกำหนดนโยบายและวางแผนยุทธศาสตร์ สนข. ต้องยึดหลักการประเมินโครงการอย่างรอบด้าน ซึ่งประกอบด้วย

1. ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและวิศวกรรม : เวลาการเดินทางที่ลดลง ประหยัดพลังงาน

และลดต้นทุนการเดินทาง (ข้อ ก.)

2. ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์และการเงิน : งบประมาณก่อสร้างและการบำรุงรักษา (ข้อ ข.)

3. ผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม : การเวนคืนที่ดิน ผลกระทบต่อชุมชน มลพิษทางอากาศและเสียง (การจัดทำรายงาน EIA/SIA)

แนวทางที่เหมาะสมที่สุด คือ การนำทั้งผลประโยชน์ ต้นทุน และผลกระทบ มาชั่งน้ำหนักเปรียบเทียบกัน เพื่อหาทางเลือกหรือแนวเส้นทางที่ให้ความคุ้มค่าสูงสุดโดยเกิดผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

28. ข้อใดเป็นตัวอย่างของการใช้ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบายด้านการขนส่งอย่างเหมาะสมที่สุด

ก. ใช้ความเห็นส่วนบุคคลของผู้บริหารเพียงคนเดียว

ข. ใช้ข้อมูลปริมาณการเดินทาง การใช้ระบบขนส่ง และแนวโน้มประชากรประกอบการตัดสินใจ

ค. ใช้ความคิดเห็นในสื่อสังคมออนไลน์เพียงแหล่งเดียว

ง. ใช้ข้อมูลจากอดีตโดยไม่ปรับให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน

เฉลย ข. ใช้ข้อมูลปริมาณการเดินทาง การใช้ระบบขนส่ง และแนวโน้มประชากรประกอบการตัดสินใจ

การกำหนดนโยบายและการวางแผนระบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยหลัก "การตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน" ซึ่งรวมถึงข้อมูลเชิงปริมาณและสถิติทางวิชาการที่รอบด้าน เช่น ปริมาณการเดินทาง สถิติผู้ใช้บริการระบบขนส่ง การกระจายตัวของเมืองและการคาดการณ์แนวโน้มประชากรในอนาคต เพื่อให้ได้นโยบายที่แม่นยำ คุ้มค่างบประมาณและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

29. หากรัฐบาลมีงบประมาณจำกัดและมีโครงการคมนาคมหลายโครงการที่ต้องเลือกดำเนินการ สนข.

ควรให้ความสำคัญกับกระบวนการใดมากที่สุด

ก. เลือกโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่สุด

ข. จัดลำดับความสำคัญโดยพิจารณาความคุ้มค่าและประโยชน์ต่อระบบโดยรวม

ค. เลือกโครงการที่ใช้งบประมาณสูงที่สุด

ง. กระจายงบประมาณให้ทุกโครงการเท่ากัน

เฉลย ข. จัดลำดับความสำคัญโดยพิจารณาความคุ้มค่าและประโยชน์ต่อระบบโดยรวม

ในภาวะที่รัฐบาลมีงบประมาณจำกัดภารกิจสำคัญของ สนข. ในฐานะหน่วยงานวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ คือ การทำการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ โดยใช้เครื่องมือทางวิชาการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ และสังคม (EIRR/BCR) ประเมินความพร้อมของโครงการ และดูผลกระทบเชิงบวกต่อภาพรวมของระบบคมนาคม เพื่อให้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดถูกนำไปใช้กับโครงการที่ให้ผลตอบแทนและประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนก่อน

30. ข้อใดสะท้อนบทบาทของ สนข. ในฐานะ “หน่วยงานยุทธศาสตร์” ได้ดีที่สุด

ก. ดำเนินงานก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานทุกโครงการด้วยตนเอง

ข. ให้บริการประชาชนด้านทะเบียนและใบอนุญาตโดยตรง

ค. กำหนดทิศทาง ศึกษา วิเคราะห์ และเชื่อมโยงแผนด้านการขนส่งให้สอดคล้องกับเป้าหมายประเทศ

ง. ควบคุมการจราจรทุกแยกในเขตกรุงเทพมหานคร

เฉลย ค. กำหนดทิศทาง ศึกษา วิเคราะห์ และเชื่อมโยงแผนด้านการขนส่งให้สอดคล้องกับเป้าหมายประเทศ

คำว่า “หน่วยงานยุทธศาสตร์” หมายถึง หน่วยงานที่เป็น “สมองกล” ทำหน้าที่วางทิศทางในภาพใหญ่ จัดทำแผนแม่บทระยะยาว รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก ตลอดจนบูรณาการแผนงานคมนาคมขนส่งทุกรูปแบบ (ถนน ราง น้ำ อากาศ) ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายการพัฒนาประเทศ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยพนักงานราชการ

พ.ศ. ๒๕๔๓

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีการปรับปรุงกระบวนการจ้างงานภาครัฐในส่วนของลูกจ้างของส่วนราชการให้มีความหลากหลาย เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการใช้กำลังคนภาครัฐและให้การปฏิบัติราชการมีความคล่องตัวเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยสอดคล้องตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ คณะรัฐมนตรีจึงเห็นสมควรให้มีการจ้างพนักงานราชการสำหรับการปฏิบัติงานของส่วนราชการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๓”

ข้อ ๒^๑ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐที่มีฐานะเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เว้นแต่ราชการส่วนท้องถิ่น

“หัวหน้าส่วนราชการ” หมายความว่า ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม หรือหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีฐานะเป็นส่วนราชการ และผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างพนักงานราชการ

“พนักงานราชการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการจ้างตามสัญญาจ้างโดยได้รับค่าตอบแทนจากงบประมาณของส่วนราชการ เพื่อเป็นพนักงานของรัฐในการปฏิบัติงานให้กับส่วนราชการนั้น

“สัญญาจ้าง” หมายความว่า สัญญาจ้างพนักงานราชการตามระเบียบนี้

ข้อ ๔ บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการมีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหรือเป็นข้อห้ามในเรื่องใด ให้ถือว่าพนักงานราชการมีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหรือต้องห้ามเช่นเดียวกับข้าราชการหรือลูกจ้างด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่เรื่องใดที่กำหนดไว้แล้วโดยเฉพาะในระเบียบนี้หรือตามเงื่อนไขของสัญญาจ้าง หรือเป็นกรณีที่ส่วนราชการประกาศกำหนดให้พนักงานราชการประเภทใดหรือตำแหน่งในกลุ่มงานลักษณะใด ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับข้าราชการหรือลูกจ้างในบางเรื่องเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรอาจกำหนดแนวทางการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เพื่อเป็นมาตรฐานทั่วไปให้ส่วนราชการปฏิบัติก็ได้

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑/ตอนพิเศษ ๕ ง/หน้า ๑/๑๖ มกราคม ๒๕๔๓

ข้อ ๕ ให้เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

พนักงานราชการ

ข้อ ๖ พนักงานราชการมีสองประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) พนักงานราชการทั่วไป ได้แก่ พนักงานราชการซึ่งปฏิบัติงานในลักษณะเป็นงานประจำทั่วไปของส่วนราชการในด้านงานบริการ งานเทคนิค งานบริหารทั่วไป งานวิชาชีพเฉพาะหรืองานเชี่ยวชาญเฉพาะ

(๒) พนักงานราชการพิเศษ ได้แก่ พนักงานราชการซึ่งปฏิบัติงานในลักษณะที่ต้องใช้ความรู้หรือความเชี่ยวชาญสูงมากเป็นพิเศษเพื่อปฏิบัติงานในเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นเฉพาะเรื่องของส่วนราชการ หรือมีความจำเป็นต้องใช้บุคคลในลักษณะดังกล่าว

ข้อ ๗ ในการกำหนดตำแหน่งของพนักงานราชการ ให้กำหนดตำแหน่งโดยจำแนกเป็นกลุ่มงานตามลักษณะงานและผลผลิตของงาน ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มงานบริการ

(๒) กลุ่มงานเทคนิค

(๓) กลุ่มงานบริหารทั่วไป

(๔) กลุ่มงานวิชาชีพเฉพาะ

(๕) กลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ

(๖) กลุ่มงานเชี่ยวชาญพิเศษ

ในแต่ละกลุ่มงานตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีกลุ่มงานย่อยเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะงานของพนักงานราชการได้

การกำหนดให้พนักงานราชการประเภทใดมีตำแหน่งในกลุ่มงานใด และการกำหนดลักษณะงานและคุณสมบัติเฉพาะของกลุ่มงาน ให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการ

ส่วนราชการซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างพนักงานราชการอาจกำหนดชื่อตำแหน่งในกลุ่มงานตามความเหมาะสมกับหน้าที่การปฏิบัติงานของพนักงานราชการที่จ้างได้

ข้อ ๘ ผู้ซึ่งจะได้รับการจ้างเป็นพนักงานราชการ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

(๖)^{๒๑} ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเพราะกระทำความผิดทางอาญา เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษหรือเป็นผู้พ้นโทษมาแล้วเกินห้าปี

การจ้างบุคคลผู้พ้นโทษมาแล้วเกินห้าปีตามวรรคหนึ่งเข้าเป็นพนักงานราชการต้องกำหนดให้บุคคลผู้นั้นยื่นหนังสือรับรองความประพฤติว่าไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีจนเป็นที่น่ารังเกียจของสังคมตามแบบที่เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนดเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

(๗) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๘) ไม่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานอื่นของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือพนักงานหรือลูกจ้างของราชการส่วนท้องถิ่น

(๙) คุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่ส่วนราชการกำหนดไว้ในประกาศการสรรหาหรือการเลือกสรรบุคคลเพื่อจ้างเป็นพนักงานราชการ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปเพื่อความจำเป็นหรือเหมาะสมกับภารกิจของส่วนราชการนั้น

ความใน (๑) ไม่ให้ใช้บังคับกับพนักงานราชการชาวต่างประเทศซึ่งส่วนราชการจำเป็นต้องจ้างตามข้อผูกพันหรือตามความจำเป็นของภารกิจของส่วนราชการ

ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจประกาศกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามเพิ่มขึ้นหรือกำหนดแนวทางปฏิบัติของส่วนราชการในการจ้างพนักงานราชการเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการกำหนดให้มีพนักงานราชการตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ ให้ส่วนราชการจัดทำกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการเป็นระยะเวลาสี่ปี โดยให้สอดคล้องกับเป้าหมายการปฏิบัติราชการของส่วนราชการและแผนงบประมาณเชิงกลยุทธ์ ทั้งนี้ ตามแนวทางการจัดกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการที่คณะกรรมการกำหนด

กรอบอัตรากำลังพนักงานราชการของส่วนราชการตามวรรคหนึ่ง จะต้องเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อความเห็นชอบ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้ว ให้สำนักงบประมาณสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายด้านบุคคลตามความจำเป็นและสอดคล้องกับกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการดังกล่าว ทั้งนี้ การเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามประเภทรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณีที่มิมีเหตุผลความจำเป็น ส่วนราชการอาจขอให้เปลี่ยนกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการได้ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ และแจ้งให้สำนักงบประมาณทราบ

ข้อ ๑๐ การสรรหาและการเลือกสรรบุคคลเพื่อจ้างเป็นพนักงานราชการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ส่วนราชการใดจะขอยกเว้นหรือเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสรรหาหรือการเลือกสรรตามที่คณะกรรมการกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้สามารถกระทำได้โดยทำความตกลงกับคณะกรรมการ

^{๒๑} ข้อ ๘ (๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยพนักงานราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๑๑ การจ้างพนักงานราชการให้กระทำเป็นสัญญาจ้างไม่เกินคราวละสี่ปีหรือตามโครงการที่มีกำหนดเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดไว้ โดยอาจมีการต่อสัญญาจ้างได้ ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละส่วนราชการ

แบบสัญญาจ้างให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

การทำสัญญาตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้างกับผู้ได้รับการสรรหาหรือการเลือกสรรเป็นพนักงานราชการ

ข้อ ๑๒ การแต่งกายและเครื่องแบบปกติ ให้เป็นไปตามที่ส่วนราชการกำหนด

เครื่องแบบพิธีการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๓ วันเวลาการทำงาน หรือวิธีการทำงานในกรณีที่ไม่ต้องอยู่ปฏิบัติงานประจำส่วนราชการ ให้เป็นไปตามที่ส่วนราชการกำหนด ซึ่งอาจแตกต่างกันได้ตามหน้าที่ของพนักงานราชการในแต่ละตำแหน่ง โดยคำนึงถึงผลสำเร็จของงาน

หมวด ๒

ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์

ข้อ ๑๔ อัตราค่าตอบแทนของพนักงานราชการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๑๕ ส่วนราชการอาจกำหนดให้พนักงานราชการประเภทใดหรือตำแหน่งในกลุ่มงานใดได้รับสิทธิประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) สิทธิเกี่ยวกับการลา
- (๒) สิทธิในการได้รับค่าตอบแทนระหว่างลา
- (๓) สิทธิในการได้รับค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลางาน
- (๔) ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
- (๕) ค่าเบี้ยประชุม
- (๖) สิทธิในการขอรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- (๗) การได้รับรถประจำตำแหน่ง
- (๘) สิทธิอื่นๆ ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์การได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ส่วนราชการกำหนด ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดเกี่ยวกับการได้รับสิทธินั้นตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือมติคณะรัฐมนตรี ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือมติคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจกำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการกำหนดสิทธิประโยชน์ให้แก่พนักงานราชการเพื่อให้ส่วนราชการปฏิบัติได้

ข้อ ๑๖ ให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนอัตราค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของพนักงานราชการตามข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมเป็นธรรมและมีมาตรฐาน โดยคำนึงถึงค่าครองชีพที่เปลี่ยนแปลง ค่าตอบแทนของเอกชน อัตราเงินเดือนของข้าราชการพลเรือน และฐานะการคลังของประเทศ รวมทั้งปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๗ ให้พนักงานราชการได้รับสิทธิประโยชน์และมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม

ข้อ ๑๘ ส่วนราชการอาจกำหนดให้พนักงานราชการประเภทใดหรือตำแหน่งในกลุ่มงานใดได้รับค่าตอบแทนการออกจากงาน โดยไม่มีความผิดได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๓

การประเมินผลการปฏิบัติงาน

ข้อ ๑๙ ในระหว่างสัญญาจ้าง ให้ส่วนราชการจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ ดังต่อไปนี้

(๑) การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการทั่วไป ให้กระทำในกรณีดังต่อไปนี้

(ก) การประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี

(ข) การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อต่อสัญญาจ้าง

(๒) การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการพิเศษ ให้กระทำในกรณีการประเมินผลสำเร็จของงานตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง

การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนด ในการนี้คณะกรรมการอาจกำหนดแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานดังกล่าวเพื่อเป็นมาตรฐานทั่วไปให้ส่วนราชการปฏิบัติได้

ข้อ ๒๐ พนักงานราชการผู้ใดไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงานตามข้อ ๑๙ ให้ถือว่าสัญญาจ้างของพนักงานราชการผู้นั้นสิ้นสุดลง โดยให้ส่วนราชการแจ้งให้พนักงานราชการทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ทราบผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานราชการผู้นั้น

ข้อ ๒๑ ให้ส่วนราชการรายงานผลการดำเนินการจ้างพนักงานราชการ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

หมวด ๔

วินัยและการรักษาวินัย

ข้อ ๒๒ พนักงานราชการมีหน้าที่ต้องปฏิบัติงานตามที่กำหนดในระเบียบนี้ ตามที่ส่วนราชการกำหนด และตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง และมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ

ข้อ ๒๓ พนักงานราชการต้องรักษาวินัยโดยเคร่งครัดตามที่กำหนดไว้เป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติที่ส่วนราชการกำหนด

พนักงานราชการผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง พนักงานราชการผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดวินัยจะต้องได้รับโทษทางวินัย

ข้อ ๒๔ การกระทำความผิดดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

(๒) จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือเงื่อนไขที่ทางราชการกำหนดให้ปฏิบัติจนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๓) ปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทเลินเล่อจนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๔) ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญา หรือขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาตามข้อ ๒๒ จนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๕) ประมาทเลินเล่อจนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๖) ละทิ้งหรือทอดทิ้งการทำงานเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่าเจ็ดวัน สำหรับตำแหน่งที่ส่วนราชการกำหนดวันเวลาการทำงาน

(๗) ละทิ้งหรือทอดทิ้งการทำงานจนทำให้งานไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดจนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง สำหรับตำแหน่งที่ส่วนราชการกำหนดการทำงานตามเป้าหมาย

(๘) ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือกระทำความผิดอาญาโดยมีคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกหรือหนักกว่าโทษจำคุก

(๙) การกระทำอื่นใดที่ส่วนราชการกำหนดว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ ๒๕ เมื่อมีกรณีที่พนักงานราชการถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้หัวหน้าส่วนราชการจัดให้มีคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวนโดยเร็ว และต้องให้โอกาสพนักงานราชการที่ถูกกล่าวหาชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ในกรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่าพนักงานราชการผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้หัวหน้าส่วนราชการมีคำสั่งไล่ออก แต่ถ้าไม่มีมูลกระทำความผิดให้ตั้งยุติเรื่อง

หลักเกณฑ์และวิธีการการสอบสวนพนักงานราชการ ให้เป็นไปตามที่ส่วนราชการกำหนด

ข้อ ๒๖ ในกรณีที่ปรากฏว่าพนักงานราชการกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรงตามที่ส่วนราชการกำหนด ให้หัวหน้าส่วนราชการสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินค่าตอบแทน หรือลดขั้นเงินค่าตอบแทน ตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด

ในการพิจารณาการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาสอบสวนให้ได้ความจริงและยุติธรรมตามวิธีการที่เห็นสมควร

ข้อ ๒๗ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรอาจกำหนดแนวทางการดำเนินการทางวินัยแก่พนักงานราชการ เพื่อเป็นมาตรฐานทั่วไปให้ส่วนราชการปฏิบัติได้